

57

miljöpartiet de gröna

STOCKHOLMS STAD Kommunstyrelsen Registraturet	
Ink.	2013 -08- 20
Dnr:	334-1223/2013
Till:	LI

2013-08-19
Åsa Jernberg (MP)

Motion av Åsa Jernberg (MP) om en handlingsplan mot hatbrott

Hatbrott är ett samlingsnamn på flera olika brott där motivet kan härledas till förutfattade meningar mot en identifierbar grupp. Hatbrott strider därför mot de mänskliga rättigheterna och de grundläggande värderingarna i samhället om alla människors lika värde. I lagstiftningen finns en straffskärpningsregel i brottsbalken 29 kap. 2 § 7 enligt vilken brott med motiv att kränka någon på grund av ras, hudfärg, nationalitet, etniskt ursprung, trosbekännelse eller sexuell läggning kan straffas hårdare än brott utan kränkingsmotiv.

Enligt Brottsförebyggande rådet identifierades 5 493 brottsanmälningar från år 2011 med ett hatbrottsmotiv, varav 72 procent hade främlingsfientliga motiv, 16 procent hade homo-, bi- och heterofobiska motiv, 12 procent hade antireligiösa motiv och 1 procent hade transfobiska motiv. Antalet polisanmälningar med identifierat hatbrottsmotiv ökade med 7 procent under 2011 jämfört med 2010. Den största ökningen fanns inom hatbrott med antireligiösa motiv.¹

Kriminologen Eva Tiby som har forskat på området betonar att hatbrott inte, med några få undantag, handlar om enskilda galningar utan om en struktur av förakt och fördomar. Våldsverkare i nazistuniform hör till undantagen, istället framträder granntanten, arbetskamraterna eller kompisgänget i krogkön som de vanligaste förövarna. De vanligaste platserna där hatbrott begås idag är i skolor och på arbetsplatser.²

I en undersökning som Forum för levande historia har gjort anger 21 procent av unga muslimer att de blivit utsatt för någon form av kränkande behandling som hör samman med religionstillhörigheten.³ I Malmö ser vi idag en utbredning av antisemitiska uttryck och gärningar riktade både mot privatpersoner och religiösa institutioner. Det är extra allvarligt att hatbrott är så vanligt förekommande i skolor eftersom det är en plats som elever inte kan välja bort.

Hat- och hetsbrott är strukturella fenomen. Brotten kan även betecknas som "budskapsbrott", det vill säga de riktas mot många fler än det enskilda offret. Brotten är instrumentella på så sätt att de syftar till att inskränka människors beteende och valfrihet, vilket också lyckas: studier visar att människor som utsatts för hatbrott blir mindre öppna och mer rädda under en lång tid efter brottet. Att hatbrotten har ett "budskap" och är instrumentella brott gör att de har en djupare inverkan på demokratin än andra brott.

¹ BRÅ, pressmeddelande 2012-06-28; Identifierade hatbrott ökade 2011 men har minskat sedan 2008

² Ungdomsstyrelsens rapport: Om unga hbtq-personer – Hälsa, 2012

³ Forum för levande historia; Islamofobi – en studie av begreppet, ungdomars attityder och unga muslimers utsatthet (2006)

miljöpartiet de gröna

2012-
Åsa Jernberg (MP)

Stockholmspolisen har under åren agerat mot hatbrott, bland annat genom inrättandet av en hatbrottsjour, och har också lyft frågan genom att som första poliskår i Europa tillåta alla sina anställda att gå i Prideparaden i uniform. Det är dock inte bara polisen som hanterar hatbrottsproblematiken utan även andra aktörer i Stockholm, exempelvis socialtjänst, skola och brottsofferjourerna. Det är viktigt att även dessa aktörer förstår problematiken bakom hatbrott, hur en känner igen ett hatbrott och hur en bör agera. Strukturellt arbete är nödvändigt för att bekämpa hatbrott.

Kalmar kommun beslutade redan 2005 om en handlingsplan mot grova hatbrott för kommunens verksamhet. Handlingsplanen specificerar tydligt vad hatbrott är, hur kommunen ska agera och vem som är ansvarig.⁴ Stockholms stad bör ta fram en liknande handlingsplan som implementeras inom berörda verksamheter. Handlingsplanen bör också inventera vilket ansvar som olika delar av Stockholms stads verksamheter har för att förebygga hatbrott och bör gälla för alla typer av hatbrott.

Idag finns en stor okunnighet om vad hatbrott är och vilka rättigheter en person som blivit utsatt för hatbrott har. Handlingsplanen mot hatbrott bör specificera hur Stockholms stad kan öka kunskapen om hatbrott både internt inom stadens verksamheter men också externt för att öka benägenheten att anmäla hatbrott.

Mot bakgrund av detta föreslår vi kommunfullmäktige besluta

att Stockholms stad ska ta fram en kommunal handlingsplan mot hatbrott

Åsa Jernberg (MP)

⁴http://www.kalmar.se/Kalmar%20kommun/Demokrati/Styrdokument/Personal_och_arbetsmiljo/Jamstalldhet_mangfald,diskriminering/grova_hatbrott.pdf